

Vraag:

Met het landelijk vrijgeven van keuze per gemeente hoeveel koopzondagen zij willen toestaan is het aantal koopzondagen per gemeente enorm toegenomen. In praktijk betekent dit dat ook parkeergarages in toenemende mate hun deuren op zondag openen en op straat gereguleerd / betaald parkeren wordt ingevoerd.

Zijn er landelijke trends te onderscheiden voor wat betreft omzet per weekdag ?

Leidt dit in totalen per week tot andere omzetcijfers en zo ja welke ?

Antwoord:

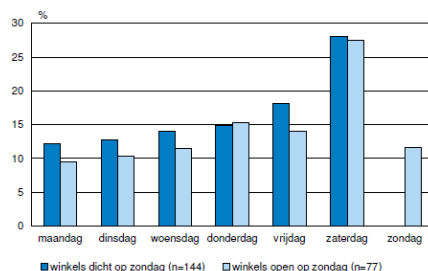
Kwantitatief is er op dit gebied nog weinig onderzoeksmateriaal beschikbaar.

Het beperkte onderzoek dat beschikbaar is geeft de indicatie dat wanneer een ruime zondagsopening wordt gehanteerd, dit geen ingrijpende invloed heeft op de spreiding van de bezoekers over de week; zowel voor winkels die op zondag open zijn als voor winkels die op zondag gesloten zijn is de zaterdag de belangrijkste dag. Het percentage omzet dat op zaterdag behaald wordt is in beide gevallen vrijwel even hoog. Ook het percentage voor de maatgevende werkdag is vrijwel gelijk voor beide categorieën bedrijven. De koopavond verliest wellicht in versterkte mate aan populariteit in plaatsen waar op zondag de winkels open zijn.

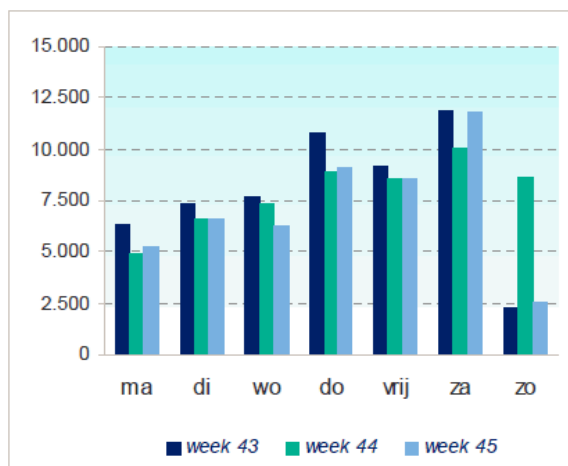
Dit valt bijvoorbeeld af te leiden uit de Monitor koopzondag van de Gemeente Amsterdam, dienst O&S (2011).

In de figuur 3.4.1 van deze rapportage, die hierbij is geprojecteerd, valt te zien dat zowel voor winkels die op zondag open zijn als voor winkels die op zondag dicht zijn, de zaterdag qua omzet de belangrijkste dag is. Qua omzetaandeel over de week is er vrijwel geen verschil tussen winkels die op zondag open, danwel gesloten zijn. Winkels die op zondag open zijn halen op werkdagen (en in beperkte mate op zaterdag) over het algemeen een lager omzetaandeel dan winkels die op zondag gesloten zijn. Het omzetaandeel van de zondag wordt als het ware afgeroomd van de omzetten op de werkdagen.

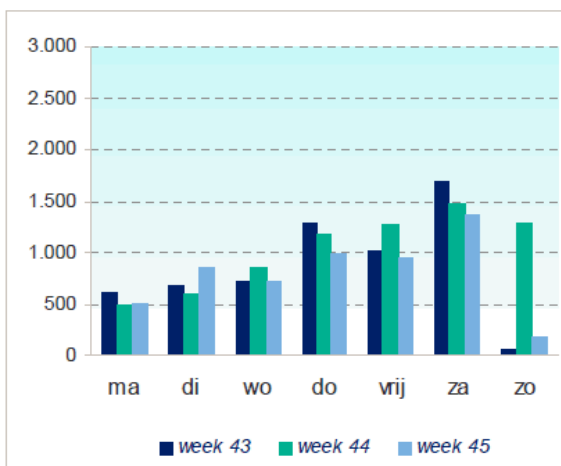
Figuur 3.4.1 De verdeling van de gemiddelde omzet van winkels die wel en niet op zondag open zijn naar dag van de week

In de Binnenstadsmonitor 2012 van Arnhem zijn bezoekersaantallen over drie weken, waarvan één met en twee zonder koopzondag, vergeleken. Ook daar blijkt globaal de koopzondag van alle dagen, en hier nadrukkelijker inclusief de zaterdag, iets af te romen.

Figuur 5-5 Uitstroom telpunt Roggestraat, 2012
Bron: WPM/Easycount

Uitstroom telpunt Parkeergarage, 2012

Het bovenstaande verloop van de (winkel-)omzetten over de week, met een piek op zaterdag en een maatgevende werkdag aan het eind van de week, is redelijk standaard in winkelgebieden. Per landsdeel zullen daarin geen grote verschillen te verwachten zijn, wel speelt het functieniveau van het centrum een rol: naarmate de regionale functie van een centrum groter is zal de zaterdag een uitgesprokener omzetpiek vertonen. Ook lijkt daar, gezien de resultaten van de tellingen in Arnhem, de koopzondag iets sterker invloed te hebben op het aantal bezoekers op zaterdag.

Vertaald naar parkeren zou dit betekenen dat de parkeerdruk op zaterdag –ook na invoering van een ruimere zondagopenstelling– het maatgevende moment zal blijven, maar dat de parkeerdruk op de (meestal al rustiger) werkdagen iets afneemt. Wel mag men een stijging verwachten van de parkeerdruk op zondag. Betaald parkeren, of andere vormen van parkeerregulering, zijn hierop uiteraard van invloed.

In het Amsterdamse monitoronderzoek wordt aangegeven dat van de winkels die open zijn op zondag 46% van de bedrijven melding maakt van een lichte tot duidelijke stijging van de omzet als gevolg van de zondagsopening. Daarentegen geeft 13% aan dat de omzet licht tot sterk is gedaald. Vooral de grotere bedrijven lijken baat te hebben bij een zondagsopening. Het onderzoek geeft geen informatie waaruit zou kunnen worden geconstateerd of een omzetstijging ook samenhangt met een stijging van het aantal bezoekers/ parkeerders, of dat hierin vooral hogere bestedingsbedragen een rol spelen.

Ook een passantenonderzoek in Groningen (Goudappel, 2009) geeft de indicatie dat per saldo de totale omzet als gevolg van een koopzondag iets kan stijgen (23% van de respondenten gaf aan meer te besteden als gevolg van de koopzondag, tegenover 6% die minder besteedde).

Bij de interpretatie van deze informatie moet rekening worden gehouden met een aantal aandachtspunten:

- Over het algemeen zijn de openingstijden tijdens een koopzondag veel korter dan op zaterdag en weekdagen. Hoewel het bezoekers- en omzetaandeel (en daarmee ook het

aantal parkeerhandelingen) van een koopzondag lager is dan van een zaterdag kan daardoor de parkeerdruk/-bezettingsgraad op piekmomenten op koopzondag wel zeer hoog zijn;

- Gelet op de grote dynamiek in de tegenwoordige detailhandel (afnemende bezoekersaantallen, ruimere winkeltijden, e-commerce) kunnen, mede gezien de aard en hoeveelheid van de gebruikte informatie, uitspraken over de effecten van zondagsopening op parkeerdruk niet meer dan indicatief zijn.

Overall geeft de (beperkte) informatie de indruk dat de winkel- (en parkeer-)omzetten door zondagsopening leiden tot een grotere spreiding over de week (lagere intensiteit), bij een gelijkblijvende of iets afnemende zaterdagpiek. Per saldo kan een lichte stijging van de weekomzetten optreden als gevolg van ruimere zondagsopenstelling.

Samenvatting: Koopzondagen en parkeren

Met het toenemend aantal koopzondagen wordt de vraag actueel welke invloed dat heeft op de opbrengsten en de verdeling van het parkeren. Het expertteam van de Vexpan komt tot de conclusie

dat de beschikbare gegevens wijzen op een grotere spreiding van parkeer- (en winkel)omzetten over de week (lagere intensiteit) als gevolg van zondagsopening. Het omzetaandeel van de zondag wordt als het ware afgeroomd van de omzetten op de overige dagen. Op de hoogte van de zaterdagpiek is het effect overigens gering; de koopavond lijkt meer in het gedrang te komen als koopmoment.

Vertaald naar parkeerdruk betekent dit dat de parkeerdruk op zaterdag –ook na invoering van een ruimere zondagsopenstelling- het maatgevende moment zal blijven, maar dat de parkeerdruk op de (meestal al rustiger) werkdagen iets afneemt. Wel is uiteraard een stijging te verwachten van de parkeerdruk op zondag. Door de vaak veel kortere openingstijden dan op zaterdag kan op de koopzondag de parkeerdruk op piekmomenten wel zeer hoog zijn.

Per saldo kan de totale detailhandels-weekomzet als gevolg van een ruimere zondagsopenstelling iets stijgen. Onduidelijk is of deze omzetstijging ook samenhangt met een stijging van het aantal bezoekers/ parkeerders, of dat hierin vooral hogere bestedingsbedragen een rol spelen.